



Här på Solsidan har vi en liten bigård, min man Björne och jag, för trevnad och husbehov. De flesta köper sin honung från hyllan i mataffären och har kanske inte funderat så mycket på hur honungsburken hamnade där. Därför tänkte vi berätta litet om vår biodling och om binas underbara värld. Ett bisamhälle är nämligen ett fantastiskt litet samhälle, välordnat och effektivt. Och för att man ska kunna ge dem det de behöver, så de kan ge oss det vi vill ha, nämligen honung, behöver man förstå hur bisamhället fungerar över året.



De bin som vi biodlare har *Apis mellifera*, kallas honungsbin, och det är bin som lever i samhällen och där hela samhällena övervintrar. Ett fullständigt bisamhälle består av en drottning, eller i undantagsfall ett par drottningar, (en fullmogen hona som även kallas "visen"), 200 - 300 drönare, samt från 10 000 till som mest uppåt 90 000 arbetsbin som alla är sterila honor.

Det finns även solitärlevande bin. Solitära bin har ingen drottning, utan alla honor är fertila. Honorna sköter bobyggandet och insamlingen av nektar och pollen själv, även om de ofta lever tillsammans i kolonier.

Det finns honungsbin av olika raser och de ser litet olika ut och har litet olika egenskaper.



Här i Sverige hade man tidigare mestadels det nordiska biet, *Apis mellifera mellifera*, som är mycket mörkt till färgen, nästan svart och väl anpassat för nordiskt klimat. Numer är det italienska biet *Apis mellifera ligustica* som är gult till färgen, och

krainerbiet *Apis mellifera carnica* som är mörka och kommer från trakten kring Svarta Havet, vanliga i Sverige, trots att dessa bin är anpassade till medelhavsklimat med kort vår och het sommar. Det vanligaste biet i Sverige är en ras som kallas Buckfast och som kommer från England. Det biet är litet gråaktigt till färgen.

En del biodlare har renrasiga bin, men då måste man se till att drottningen inte parar sig med drönare av en annan ras, och om det finns fler biodlare i grannskapet blir det förstås korsningar om inte de har samma biras, om man låter drottningarna para sig fritt. Vill man ha renrasiga bin får man antingen köpa parade renrasiga drottningar eller så måste man bo på ett ställe där det är xx km till närmaste biodlare. Man kan faktiskt inseminera bidrottningar också, men det är överkurs.

Vi låter bidrottningarna para sig fritt, så vi har blandras-bin. Vi skulle gärna ha nordiska bin, men det sägs att blandraser mellan nordiska bin och andra raser kan vara aggressiva, så eftersom det finns fler biodlare i närheten avstår vi.



Det finns också olika typer av bikupor, exempelvis:

Vandringskupa: Den vanligaste sortens kupa här i Sverige är en kupa som är flyttbar och där man bygger på med lådor på höjden, vartefter samhället blir större och bina samlar in honung. De är oftast tillverkade av trä eller frigolit. Vi har vandringskuper av trä som kallas Östervålakuper. Fördelar med denna kupa är att den kan flyttas, att lådorna är billiga och lättare att lyfta, särskilt om de är av frigolit.

Stationär kupa: Dessa kupor var vanligare förr och är tänkta för en fast uppställningsplats och brukar vara större och tyngre än vandringsmodellerna. De brukar ha ett fast skyddande och isolerat ytterhus med oisolerade lådor inuti. Om man kan bygga kupan själv kan den bli billigare än en vandringskupa, särskilt om man bygger av spillvirke. Stationära kupor är ofta estetiskt tilltalande.



Trågekupa: Trågekupan är en sorts stationär kupa som var vanlig förr. Den har plats för 16-20 ramar i yngelrummet. Ovanpå det ställs 2 eller 3 skattlådor. Kupan har ofta två fluster så man kan invintra en avläggare bakom modersamhället.

"Flow Hive": Detta är en mycket speciell sorts kupa som det talades mycket om för några år sedan. Den har ramar av plast i skattlådan vars celler knäcks isär så att honungen rinner ut ur ett hål på baksidan och man slipper proceduren med slungning. Men utöver detta behövs ett yngelrum och botten som måste skötas precis som andra kupor. Den kostar mer och eftersom honungen lagras i ramar av plast klassas den inte som ekologisk. Bina gillar inte heller att bygga vaxkakor att samla honungen i på mellanväggar av plast. Kuptypen kommer från Australien och är inte anpassad efter svenska förhållanden där honungen kristalliseras efter en tid och då fastnar i rammarna istället för att rinna ut som det är tänkt. Den passar inte heller för ljunghonung.

Utöver dessa kupor finns flera sorter av mer ovanliga och mindre kupor som halmkupor, stockkupor, trädkupor, avläggarkupor, parningskupor och visningskupor.

Kuporna inreds med träramar anpassade efter typ av kupa och storlek. Man brukar välja en sorts ram och hålla sig till den för enkelhets skull. Det finns ett tiotal olika ramtyper som används i Sverige. De vanligaste är Lågnormal, men även Svea, Dadant och Langstroth används. I ramen monteras ståltrådar och på dessa trådar smälter man fast förpressade mellanväggar av bivax som bina sedan bygger vaxceller på. I vaxcellerna lägger antingen drottningen ägg eller så samlar arbetsbina honung där.



Kupan består av en del som kallas yngelrum. Där lägger drottningen sina ägg och där övervintrar bina. På sommaren har man dessutom s.k. "skattlådor" där bina samlar merparten av honungen. Man brukar skilja yngelrum och skattlådor åt med ett galler för att drottningen inte ska kunna gå upp och lägga ägg i skattlådorna. Hon är litet större än arbetsbina, så de kommer igenom men inte hon. På så sätt slipper man yngel i honungsramarna när man ska slunga honungen.

Ett riktigt starkt samhälle kan bestå av nästan 100 000 bin. Vanligen finns bara en drottning. Det är hon som lägger äggen. Dessutom finns drönare, hanar som bara har som uppgift att befrukta oparade drottningar. Övriga bin är obefruktade honor.



Drottning: Drottningen, eller visen, är samhällets viktigaste bi. Hennes uppgift är fortplantning och utan henne dör samhället. Hon börjar lägga ägg på våren när bina börjar samla in nektar och pollen. Under juni månad när samhället växer som snabbast kan hon lägga 2000 - 3000 ägg om dagen. Därför måste hon hela tiden få extra näringsrik föda. Hon kan leva ända upp till 5 år, men oftast byter biodlaren ut henne

efter ett par år eller så byter bina själva ut henne. När bina tänker byta drottning bygger de speciella "viseceller" som är större än vanliga celler. Sen matar de larven med en speciell fodersaft som innehåller mer vitaminer och har en annan sammansättning än det foder som ges till larver som ska bli drönare eller arbetsbin. Den nya drottningen ger sig ut på parningsflykt en eller flera gånger när det är soligt och varmt väder. Hon parar sig med flera drönare tills hennes sädesbehållare är full. Denna sperma räcker till hundra tusentals ägg som hon lägger under resten av sitt liv. Om hon inte blir parad lägger hon obefruktade ägg som utvecklas till drönare. Drottningen utsöndrar feromoner som gör att bina vet om det finns en drottning i samhället. Om det inte gör det vidtar bina åtgärder. Drottningen har gadd men sticker bara andra drottningar med den. Hon dödar vanligen andra drottningar, men det händer ibland att bina gör ett s.k. "tyst byte" och att det går två drottningar i kupan. Det tar bara ca 16 dagar för en drottning att utvecklas från ett ägg.

Drönare: Drönaren föds ur ett obefruktat ägg och bär således bara på drottningens arvsanlag. Drönaren samlar inte nektar och har ingen annan funktion än att befrukta drottningar. När vädret är varmt och fint samlas drönarna på speciella parningsplatser där terrängen är gynnsam. Drönarna är större än arbetsbina och de saknar gadd. De avger ett dovare, "manligare" surrande än arbetsbina när de flyger. Det tar ca 23 dagar för en drönare att utvecklas från ett ägg. Drönarna brukar normalt bara leva 1-4 månader. När hösten kommer och bina ska övervintra kastas drönarna ut ur kupan vid den s.k. "drönarslakten". Det gör att det går åt mindre foder under vintern. Om man hittar drönarbin i kupan på senhösten tyder det på att det finns en oparad drottning i kupan. Och hittar man drönare där på vintern saknas det förmodligen helt vise.

Arbetsbin: Arbetsbin föds ur befruktade ägg och bär således gener från både drottningen och den drönare som befruktat henne. Det tar ca 21 dagar för ett arbetsbi att utvecklas från ett ägg. De lever från 3 veckor till 12 månader och under sitt liv har de olika uppgifter i olika faser.

Speciella bin sköter om drottningen, hennes hovdamer, som matar och putsar henne. Andra bin bygger vaxceller, matar larver, andra flyger ut och samlar nektar, pollen, vatten och propolis, några är dörrvakter som vaktar ingången till kupan så inga obehöriga tar sig in.

Kring midsommar avtar drottningens äggläggning och allteftersom bina sliter ut sig och dör minskar antalet bin i kupan. Ett arbetsbi som föds under den mest intensiva arbetsperioden kanske bara blir 3 - 4 veckor gammalt, medan arbetsbin som föds på sensommaren ofta överlever vintern och en del blir kvar i samhället ända fram till nästa sommar. Under vintern kan det vara 10 – 20 000 arbetsbin som övervintrar i kupan. Under sommaren kan det vara närmare 90 000 arbetsbin i kupan. arbetsbin som går igenom olika faser med olika arbetsuppgifter:

Putsbin: De yngsta bina städar celler där drottningen ska lägga ägg.

Ambin: När bina börjar äta honung och pollen utvecklas deras fodersaftkörtlar och de börjar mata larverna.

Husbin: När bina blir äldre börjar de ta emot nektar och pollen från de äldre dragbina som är ute och flyger. Nektarn ska torkas och bearbetas till honung. Pollenklumparna ska packas samman och lagras.

Byggbin: När bina är ett par veckor gamla är deras vaxkörtlar fullt utvecklade och om det finns behov bygger de nya celler i vaxkakorna.

Vaktbin: När giftkörtlarna utvecklats kan en del äldre bin tjänstgöra som vaktbin. De tjänstgör vid flusteröppningen och kollar att inga obehöriga tar sig in i kupan.

Städbin: En del äldre bin bär ut döda bin och städar bort annat avfall.

Dragbin: De äldsta bina arbetar med att bära hem nektar, pollen, propolis och vatten.

Arbetsordningen är inte strikt. Beroende på behov i samhället kan arbetsfördelningen i viss mån variera. Bina är otroligt strukturerade och flitiga.



På 1920-talet upptäckte österrikaren Karl von Frisch att bina kommunicerade genom att dansa i kupan. Han fick nobelpriset i medicin 1973 för sina studier om djurens beteende och binas dansspråk var förmodligen den viktigaste orsaken till det.

När ett dragbi har hittat en riklig källa till nektar talar biet på olika sätt om det för de andra bina i sin kupa.

- Dragbiet delar med sig av nektarn den hämtat så de andra bina vet vilken sorts nektar hon hittat och hur mycket socker den innehåller. Bina luktar på dragbiet och lär sig känna igen doften av de blommor de ska besöka.
- Sen börjar dragbiet dansa på vaxväggen i en figur som liknar en 8.
 - o Figurens lutning visar i vilket väderstreck nektar finns. Vinkeln mellan 8-ans mittlinje och lodlinjen i kupan motsvaras av vinkeln mellan riktningen till solen och riktningen till nektarkällan!!!! 😊
 - o Dansens hastighet anger avståndet till fyndplatsen. Om ett varv runt 8-an tar 3,5 sekund ligger den drygt 1 km bort. Dansar biet ett varv på 2 sekunder ligger den knappt 200 meter bort. Om nektarn finns närmare än 100 meter bort dansar biet bara runt, runt och kamraterna letar rätt på nektarn med hjälp av lukten.

Det är helt otroligt att dessa små djur kan kommunicera så exakt med varandra. Bina använder dansen också när de svärmar och letar efter en ny boplats. Spanarbin som hittat lämpliga platser dansar, och de som dansar ivrigast och mest får med sig resten av svärmen.



Man kan sköta bigårdar på olika sätt beroende på förutsättningar. Vi som bara har ett fåtal kupor brukar kolla bina med ca 10 dagars mellanrum. Då kollar vi att det finns en äggläggande drottning, att bina har tillräckligt med utrymme och mat och att dom inte håller på att bygga viseceller vilket tyder på att dom planerar att svärma. Beroende på vad man ser i kupan måste man dra slutsatser och agera därefter. Drottningar kanske måste ersättas, samhällen delas, svärmar fångas in eller sjukdomar behandlas.

En yrkesbiodlare som kanske har hundratals kupor, eller någon som inte har kuporna i anslutning till bostaden, måste sköta dom mer extensivt och förhindra svärmning med andra medel, kanske genom att vingklippa drottningar eller göra rutinmässiga avläggare.



Arbetet i bigården följer en viss årsrytm. Den varierar beroende på klimatet på den plats man bor och vädret år från år, men skulle i stora drag kunna se ut ungefär så här:

- Februari – Mars: Rensningsflykt. Bina håller sig hela vintern i kupan men när det blir ca 7 plusgrader flyger de ut och tömmer tarmen. När vädret är fint öppnar biodlaren kupan och kollar om samhället överlevt vintern och om de har tillräckligt med mat. I annat fall stödfodrar man med socker eller honungsramar om man har. Man gör även ren bottnarna i kupan.
- Mars – augusti: Äggläggning. Drottningen börjar lägga ägg på våren och fortsätter hela sommaren. Under juni-juli bekämpar vi varroa-kvalster genom s.k. drönarutskärning. Detta kvalster är utbrett i Sverige och man måste bekämpa kontinuerligt under året, med åtminstone två olika metoder parallellt. Kvalstret lägger helst sina ägg i drönarceller som är litet större än celler för arbetsbin. Därför låter man arbetsbina bygga drönarceller på särskilda ramar där drottningen sen lägger drönaryngel. Dessa yngel skär man bort med jämna mellanrum och får då med sig kvalstren också.
- Maj – juni: Vaxkakorna byggs ut för att ge plats åt larver och foder. Biodlaren håller koll under året och sätter dit fler lådor med ramar när det behövs. Man försöker ha rena fina ramar med rent vax i skatllådorna. Man tar bort mörka ramar i samband med slungningen och sätter ljusa ramar i skatllådorna på våren.
- April – augusti: Bina hämtar in foder, s.k. drag. Denna period varierar mycket i längd och intensitet beroende på vädret. Om det är varmt och torrt blommar växterna snabbt ut och det finns inte så mycket foder för bina att hämta. Då måste biodlaren vara uppmärksam och blir kanske tvungen att stödmata så inte bina svälter. Om draget är slut kanske man behöver slutskatta tidigt (samla in all honung för säsongen) och ge bina vinterfoder.
- Juni: Svärmning om bina tycker kupan börjar bli för trång. Här gäller det också att vara vaken och försöka förebygga svärm. Om en svärm går förlorar man förmodligen hälften av honungsskörden från den kupan och om man inte kan fånga in svärmen kan man förlora bin för flera tusen kronor. Dessutom blir inte grannarna glada om svärmen sätter sig i deras skorsten eller på något annat olämpligt ställe.
- Juli – September: Skattning. När bina dragit in nektar kan man antingen skatta (skörda honungen) i omgångar eller allt i slutet på säsongen. Om man skördar i omgångar får honungen olika karaktär eftersom den hämtats från olika växter som blommar under olika tider under sommaren. Nektar som bina drar in i slutet av sommaren kan innehålla mer eller mindre andel ljunghonung. Den honungen har en intensiv smak men är besvärligare att slunga, så beroende på om man vill ha ljunghonung eller inte får man anpassa slutskattningen till före eller efter ljunghonung. När man tar honungen från bina måste man genast ge dem något annat. Man kan koka sockerlösning själv eller köpa färdig. Beroende på hur starka samhällena är ger man olika mycket. Vi

brukar låta dom dra ner så mycket sockerlösning dom orkar. Det brukar bli kring 20 kg socker till ett starkt samhälle.

Augusti: Drönarslakt. Drönarna kastas ut ur kupan och bina börja förbereda sig för vintern. Bin som föds nu kan övervintra och är viktiga för att samhället ska vara starkt på våren.

Oktober – Februari: Vintervila. Vi brukar oftast behandla med oxalsyra (samma som finns i rabarber – ok vid ekologisk biodling) mot varroa-kvalster i oktober när samhället är fritt från yngel. Under vintern kollar man att botten inte täpps till av döda bin och att kuporna inte välts av djur (ex. om man har björn i området). Man kan behöva sätta galler för flusteröppningen så inte möss tar sig in. Bina sitter i ett klot där de håller värmen, drygt 30 grader. De byter plats så att de bin som suttit längst ut i klotet där det är kallare, får komma in i mitten och värma sig. Klotet flyttar sig på ramarna dit det finns foder.



När bina samlat in tillräckligt mycket honung, och honungen är "mogen" börjar arbetet med att slunga honungen. Med "mogen" honung menas att den har en vattenhalt under 20%. Om vattenhalten är högre riskerar honungen att jäsa senare. Bina torkar honungen och när vattenhalten är tillräckligt låg sätter de ett tunt vaxlock på varje cell. Så man ser när honungen är färdig att slunga.

Att hantera fulla skattlådor är tungt, de väger omkring 20 kg. Man behöver en kärra att köra dom på. Om lådorna är för tunga kan man hantera ramarna styckvis. Vi har en låda som kallas för "knekt". Den är som en skattlåda med tät botten och lock. Innan man för över ramarna till knekten måste man få bort alla bin från ramarna. Vi sätter först dit en "bitömmare". Det är en skiva med fyra speciella öppningar där bina lätt passerar från de övre lådorna till de undre, men inte åt andra hållet. Man låter bitömmaren sitta på ett dygn ungefär. Sen puffar man in litet rök i kupan med en s.k. rökpust. Då brukar bina dra sig ner i kupan. Tidigare på säsongen brukar det räcka att duscha litet vatten på bina, men i slutet av säsongen när kupan är full av honung vill bina försvara sitt vinterfoder och blir mer aggressiva. Då fungerar rökpusten bättre. Efter det lossar man ramarna och plockar upp dem en efter en. Man skakar ner resterande bin över kupan och borstar bort de sista med en mjuk borste. Sen sätter man ram efter ram i knekten. Det är bra att vara två så en lyfter upp ramarna och tar bort bina och den andra tar emot ramarna, sätter dom i knekten och sätter på locket mellan varje ram så inga bin flyger ner i lådan. Hela tiden måste man ha koll på att drottningen inte mot förmodan kommer ur kupan. Det måste man alltid göra när man hanterar ramarna. Det vore en mindre katastrof om hon skadades, för då är det stor risk att hela samhället dör under vintern, då risken är stor att det är för sent att skaffa en ny drottning så sent på året.



När lådan är full kör vi in den i slungrummet, som vi håller stängt för att inte bina ska ta sig in. Dom känner lukten av honungen och det brukar alltid vara några enstaka som lyckas komma in i alla fall. Där plockar vi över ramarna från knekten till en tom låda och sätter på lock. På det viset tömmer vi alla skattlådor. Det är viktigt att inte

lämna lådor eller redskap med honung på, åtkomliga för bina, för då kan det sätta igång röveri, dvs att bin från starkare samhällen stjälar honungen från svagare samhällen.

Vi har ett speciellt slungrum som ligger alldeles intill biboden där vi har lådor, ramar och annan utrustning för arbetet med kuporna. Det är plastmatta på golvet som är lätt att göra ren och att hålla utrymmet hygieniskt. Därinne pressar vi druvjuice också.

I slungrummet har vi allt som behövs för att slunga honungen ur ramarna, sila, ympa och tappa på burkar.



Nu är det dags att slunga. För att göra det behöver man utrustning för att ta bort det tunna täckvaxet som sitter på varje vaxcell, honungsslunga, behållare för honungen, silar, honungsburkar mm.

Vi ställer ramarna i en ställning över en särskild låda som fångar upp den flytande honungen som rinner ner. Vi använder en liten specialgaffel för att peta bort allt täckvax, men det finns andra mer avancerade metoder att göra det. Täckvaxet, spar vi och gör bivaxsalva och cerat av.

Efter det ställer man varje ram i slungan. Den är som en stor centrifug och rymmer 4 ramar åt gången. Det finns handdrivna slungor och motordrivna med olika grader av automatisering. Vi slungar honungen en omgång och vänder sedan på ramarna för att få ut honungen från båda sidorna. Ibland får man göra om proceduren flera gånger, speciellt om man arbetar med ljunghonung, för den sitter fast som klister i cellerna. Man måste röra om honungen i varje cell med ljunghonung med ett speciellt verktyg för att honungen ska bli flytande och gå att avlägsna.



Efter slungning ska honungen silas genom grovsil och finsil. Därefter kan man antingen tappa honungen på burk direkt. Den är från början flytande men svensk honung brukar alltid kristalliseras och bli sockrig efter några veckor. En del gillar den konsistensen bäst. Vi kallar det för "gammeldags honung". Den liknar karamell.

Andra vill ha slät, krämig honung. För att få den konsistensen måste man antingen röra honungen morgon och kväll, ca 5-10 minuter varje gång, tills den börjar stelna. Beroende på vattenhalt och vilka sockerarter honungen innehåller och omgivningens temperatur tar det olika lång tid innan den stelnar. Rapshonung stelnar snabbt.

Det kan vara jobbigt och tidskrävande att röra honungen, och man behöver en stark bormaskin med krok för att göra jobbet. Ett alternativ som vi tycker är bättre, är att ”ympa” honungen. Det innebär att man gör en ymp genom att blanda honung med den konsistens som man önskar, med flytande nyslungad honung och låter den stelna. Sen blandar man typ 5% av ympen i all den nyslungade honungen i tunnan, rör om den ordentligt och tappar på burkar direkt innan honungen stelnar. När honungen är tappad är det bara att klistra etiketter på burkarna, och njuta vartefter.



Honung kan innehålla blomnektar, honungsdagg (sockerrik avföring från bladlöss – honungsdagg låter ju godare än lusbajs 🤔), nektar från blad och stammar, sav från nyhuggna eller skadade träd och växter, saft från övermogna frukter och bär. I honung finns enzymer, syror, litet mineraler och vitaminer, propolis, pollen och olika kombinationer av sockerarter

Om man lämnar in sin honung för kvalitetsbedömning tittar man efter fel, om honungen är för hård, för lös, grymig, innehåller luftbubblor, är skiktad eller har rimfrostmönster, och sätter poäng efter det.

Vår honung har olika utseende, konsistens och smak varje år. Försommarhonung brukar vara ljusare och mildare än sensommarhonung. Årets nya honung är alltid en överraskning. Och mängden honung varierar också beroende på väder och hur många och starka samhällen vi haft. Jag gillar ljunghonung men den är som sagt jobbig att slunga, och det är inte varje år ljungen blommar innan vi slungar. Björne brukar göra några burkar åt mig bara för att han är snäll.

Det har talats mycket om vikten av pollinerande insekter på senare tid. Pollinationen är mycket viktig för vilda växter och för att vi ska få stora skördar av frukt, bär, oljeväxter och klöver.

Honung tillhör de oftast manipulerade livsmedlen. Oseriösa producenter tillsätter socker och annat som honung inte ska innehålla. Därför är det bra att köpa svensk honung. Då är risken för manipulation mindre.

Honung är godast att äta med sked tycker jag. Då känner man den specifika smaken och sötman bäst. Men man kan även använda den till mat och bak. När jag smälter täckvax i Saft-Maja till bivaxsalva och cerat, får jag honungsvatten som ”biprodukt” 🤔. Det använder jag till kombucha, honungsbröd och annat gott. När jag gör egen granola blandar jag honung i den.

Bina samlar in kåda och harts från träd. Det kallas propolis och bina använder det till att tätat kuporna med. Propolis har antiseptisk effekt och vi tar vara på litet från kuporna varje sommar. När vi känner att vi börjar bli förkyllda tar vi en liten bit och tuggar på den som ett tuggummi i några timmar. Då försvinner förkylningen direkt. Jag har rivit propolis och blandat i honung som förkylningsmedicin.

Man kan samla in pollen också med särskilda pollenfällor. Det sägs vara bra mot prostataförstoring. Man kan använda pollen som ett spännande strössel på efterrätter, kanske till honungsglass?





Även bin kan tyvärr få smittsamma sjukdomar. Det finns virus, kvalster och bakterier som drabbar yngel eller vuxna bin och som kan spridas mellan samhällen. Därför är det viktigt med hygien, speciellt om man tar in nya bin eller flyttar samhällen. Men bin flyger ju och kan då smitta andra samhällen som ligger utom synhåll. Vissa sjukdomar är anmälningspliktiga och det finns lagar som styr sjukdomsbekämpning och lokala bitillsyningsmän som kontrollerar samhällen som man misstänker är sjuka eller som ska flyttas från områden där det finns smitta.

Om man vill skaffa bin bör man först skaffa sig kunskap. Det är ju djur man ska ta ansvar för, och man behöver kunna sköta dem på rätt sätt. Dessutom är det inte gratis att köpa bin och utrustning. Det handlar oftast om flera tusen kronor. Dessutom måste man skaffa sig kunskap om lagar som styr smittbekämpning, livsmedelshygien och djurskydd.

Vi rekommenderar att man helst går en kurs hos något studieförbund eller biodlarförening, eller tar kontakt med den lokala biodlarföreningen och deltar i deras träffar och aktiviteter. De brukar ha en gemensam bigård som medlemmarna sköter tillsammans. Där får man teoretisk kunskap, praktisk övning och kontakter att diskutera biodling med.

Men ibland kan man inte förhindra att bina svärmar, trots att man försöker, och då kan det vara knepigt att hämta mer dom. Men det är det värt. ☺



Kunskapskällor:

Den som vill läsa mer om bin och biodling kan hitta riklig och pålitlig information på www.alltombiodling.se.

Boken "Bin till nytta och nöje" av Carl Otto Mattson och Johann Lang – är en lättläst och informativ bok. Vi hade den som kursbok i den kurs vi gick och Johann Lang tillhörde vår lokala biodlarförening.

"Boken om biodling" är utgiven av Sveriges Biodlares Riksförbund och innehåller pålitlig information.

Suzanne och Björne Gundler
Solsidans Bigård